

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1341

van **FREYA PERDAENS**

datum: 8 september 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW) - Evaluatie

Bij koninklijk besluit (KB) van 5 mei 1952 werd, op verzoek van het "Verbond der Belgische Aannemers van Wegeniswerken" en in samenspraak met de wegbeherende overheden, onder de bescherming van het toenmalige Ministerie van Economische Zaken het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw opgericht. Het OCW heeft thans, als private researchinstelling van openbaar nut, de taak om door onderzoek, ontwikkeling en kennisoverdracht de technische vooruitgang in de wegenbouw te bevorderen. In deze context werkt het centrum nauw samen met alle spelers in de Belgische wegenbouw.

Krachtens de besluitwet van 1947 en het koninklijk besluit van 1952 moet iedere Belgische of buitenlandse ressorterende aannemer het Centrum een bijdrage van 0,8% betalen, berekend op het totale bedrag van de werken (wegenis en RWA-riolen) die hij op Belgische bodem heeft uitgevoerd. Het maakt daarbij niet uit of deze werken bij openbare of beperkte aanbestedingen dan wel bij onderhands gesloten contracten zijn gegund.

Het OCW is bij zijn onderzoekswerk vooral gefocust op de bovenbouw. Behoudens het onderzoek wat betreft de visuele inspectie en gerelateerde onderzoekstechnieken is de inbreng van het OCW naar de rioleringssector helaas beperkt. Te weinig onderzoek is gefocust op het luik hemelwater in het algemeen en infiltratie in het bijzonder.

Het is uiteraard goed dat er gestructureerd onderzoek gebeurt, maar de vraag rijst of de geleverde output afdoende is. De input die gegeven wordt vanuit de sectorfederaties blijft helaas al te vaak zonder gevolg.

Het voorzitterschap van het OCW is alternerend tussen de gewesten. Vandaag de dag is dat in handen van Tom Roelants, administrateur-generaal van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV).

1. Hoe evalueert de minister binnen haar bevoegdheden van Omgeving de werking van het OCW voor Vlaanderen? Moet er volgens de minister worden bijgestuurd?
2. Welke concrete maatregelen ressorteren uit het onderzoek van het OCW rond de thema's? Vindt het onderzoek volgens de minister afdoende doorvertaling naar de praktijk?
3. Hoe werkt het OCW mee aan het behalen van de doelstellingen uit de Blue Deal, het evolueren naar een circulaire economie en de doelstellingen met betrekking tot klimaatadaptatie?

ANTWOORD

op vraag nr. 1341 van 8 september 2021

van **FREYA PERDAENS**

1. Met het oog op een verbeterde output is bijsturing aangewezen. Meer bepaald inzake pro actieve communicatie naar de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en een verhoogde inzet van expertise in riolerings-gerelateerde onderwerpen.

Vanuit het OCW wordt er geen rechtstreeks contact opgenomen met de VMM. Het is voor VMM dan ook onduidelijk met welke thema's het OCW aan de slag gaat. De VMM heeft wel voor een zeer beperkt aantal thema's zelf contact opgenomen (onderzoekstechnieken bij opsporen verouderde leidingen (2011) en innovatieve infiltratietechnieken m.b.t. onderfundering wegenis (2019)) en heeft daarover dan wel de nodige informatie ontvangen van het OCW.

Krachtens de besluitwet van 1947 en het koninklijk besluit van 1952 moet iedere Belgische of buitenlandse ressorterende aannemer het Centrum een bijdrage van 0,8% betalen, berekend op het totale bedrag van de werken (wegenis en RWA-riolen) die hij op Belgische bodem heeft uitgevoerd. Sinds haar oprichting betaalt Aquafin via haar aannemers 0,8% op het aanbestedingsbedrag aan het OCW. Dit bedrag wordt door Aquafin geraamd op ongeveer 1,2 miljoen euro per jaar.

De samenwerking tussen Aquafin en het OCW verloopt zeer goed, nochtans merkt Aquafin op dat de expertise in wegenbouwgerelateerde onderwerpen veel duidelijker aanwezig is dan in rioleringsgerelateerde onderwerpen. Vermoedelijk ook doordat meer medewerkers van het OCW ingezet worden op wegenbouwonderwerpen.

Voor de onderzoeksprojecten die verband houden met onderbouw (riolering) streeft Aquafin ernaar (doorgaans samen met Vlario) om voldoende rioleringsgerelateerde onderwerpen op de agenda van het OCW te krijgen. Dit gezien er ook voor RWA-riolering en bovenbouw van hun rioleringsprojecten een belangrijke bijdrage naar het OCW gaat.

De rioleringsgerelateerde onderwerpen komen weliswaar op de agenda, maar Aquafin ervaart dat de output van deze projecten iets minder snel komt dan de wegenisgerelateerde projecten.

2. Hieronder een overzicht van de onderzoeken van het OCW met meerwaarde voor Aquafin.

Sterk gerelateerd met bovenbouw/wegenis:

- Wat betreft infiltratie van hemelwater was Aquafin de voorbije jaren trekker in het uitwerken van concepten hiervoor. Ook het innovatieve concept van buffering en infiltratie van hemelwater in de onderfundering van wegenis is binnen Aquafin uitgewerkt. Gezien de sterke correlatie met de wegenis in dit concept hebben zij hiervoor o.a. samengewerkt met en beroep gedaan op het OCW. Dit was en is een zeer constructieve samenwerking. Het uitgewerkte concept is momenteel in uitvoering in een project in Staden en de resultaten zien er veelbelovend uit.

Bij het tot stand komen van dit concept is er eerst een theoretische studie gemaakt door AB Roads (prof Anne Beeldens); deze studie is gefinancierd via Vlario. Het OCW heeft deze studie gecheckt en correct bevonden. Er is een veldproef uitgevoerd

door het OCW (ook deels gefinancierd door Vlario). Het OCW heeft ook adviezen verleend in de keuze van de soorten materialen (steenslag) die hiervoor in aanmerking komen. Het geheel werd getrokken door Aquafin.

- Een andere samenwerking is lopende rond het onderzoek van voorfiltering bij het toepassen van infiltratie van hemelwater. Op vraag van Aquafin is het OCW samen met Copro aan het uitwerken hoe een voorfilterproef moet gebeuren. Dit project ligt tijdelijk stil (vermoedelijk wegens te weinig techniekers ter beschikking).
- Een andere toepassing van infiltratie van hemelwater is het afleiden van hemelwater naar boomvakken/boombunkers. Aquafin heeft ook hiervoor typedetails uitgewerkt. Op vraag van Aquafin is het OCW bezig met een herdefiniëring van de meest geschikte boomgranulaten hiervoor.
- Het OCW is ook bezig met verder onderzoek naar de werking van drainerend schraal beton voor diverse infiltratie toepassingen (waterdoorlatende verharding, buffering en infiltratie in onderfundering). Aquafin wordt op de hoogte gehouden van de resultaten.
- Indien er zich in een investeringsproject tijdens de uitvoering wegens gerelateerde problemen voordoen, adviseert Aquafin de aannemer beroep te doen op het OCW. Deze komen dan doorgaans ter plaatse om zeer concreet op het terrein mee te zoeken naar een oplossing.

Gerelateerd met onderbouw (riolering):

- Er wordt veel onderzoek verricht naar visuele inspectie en bijhorende onderzoekstechnieken, alsook naar de vertaling van de Europese norm naar het Standaardbestek 250. Dit onderzoek krijgt veel aandacht en gaat tot detailniveau.
- In het verleden werd door het OCW ook een methode uitgewerkt voor de deformatiecontrole van kunststofleidingensystemen. Deze methode is opgenomen in het standaardbestek 250 en wordt veel gebruikt.
- Een voor rioolbeheerders belangrijk onderzoek dat het OCW heeft verricht is het zoeken naar alternatieven voor waterdichtheidsproeven. Voornamelijk om het waterverbruik hierbij te kunnen verminderen en om de proef te kunnen uitvoeren zonder onnodig lang de bemaling te moeten laten opstaan en op die manier veel minder bemalingswater uit de grond te moeten pompen. Dit onderzoek zou klaar zijn, maar een gebruiksvriendelijke tool moet nog opgemaakt worden om ten volle de resultaten hiervan te kunnen benutten.
- Het OCW heeft ook een actieve bijdrage geleverd in het opstellen van de PTV8003 (voorschriften voor ondergrondse infiltratiesystemen), voornamelijk rond het bepalen van het meest geschikte infiltratiezand.
- Het OCW deed ook onderzoek met betrekking tot het gebruik van ondergrondse infiltratiekratten. Dit onderzoek gebeurde op vraag van leveranciers. Aquafin werd op de hoogte gehouden over het verloop en de resultaten van dit onderzoek.

Het merendeel van de onderzoeksprojecten vindt ingang in de praktijk. De wegens gerelateerde onderzoeksprojecten vinden vlotter ingang in de praktijk, dan de rioleringsgerelateerde onderzoeken.

3. De Blue Deal is een initiatief van de gehele Vlaamse regering waarbij verschillende ministers en beleidsdomeinen aan meewerken. Het is dan ook niet meer dan logisch dat de verschillende entiteiten inzetten op het vasthouden, hergebruik en infiltreren van water. We hebben hierin nog een lange weg te gaan waarbij Blue Deal eerste noodzakelijke stappen zet. In de task-force Blue Deal worden de verschillende projecten op elkaar afgestemd, maar er is duidelijk nog werk om de principes van Blue Deal te verankeren in de algemene werking van verschillende actoren die een steentje kunnen bijdragen.

Daarnaast hebben Vlario en Aquafin het initiatief van Blauwgroen-Vlaanderen gelanceerd. Deze maatregelen hebben een positieve impact op de klimaatadaptatie. Aangezien ze Blauw-Groene infrastructuur in de openbare ruimten promoten zou het logisch zijn dat OCW ook meewerkt om deze doelstellingen te behalen. Ook hier is er ruimte voor verbetering.